

ჩემს დას ეფემიას

ჩემდა ნუგეშად, ჩემდა შვეზად სასიხარულოდ,
ლხენად გლახ გულის უდროოდა მწარ დამჭკნარისა,
დაო სასურველ! ამა სოფელს შენ დამშთი მხოლოდ,
და განმასვენე კვეთებათგან ბოროტ მხვედრისა!
ცხოვრების ბნელ გზას შენ მინათი შვეზის ვარსკვლავი,
შენის ღიმილით შეჭმუხვნილი სახე მინათლე,
შენი ალერსი მშვიდი, წყნარი, მიხარის შორიო,
და გულ დაჩაგრულს მენატრების კვალად სიცოცხლე!

სიცოცხლე ჩემი, ძლივს გაშლილი სასიხარულოდ,
ძლივ დილა ჩემი. მზისა ნათლით გაბრწყინვებული,
მიჩვენებდნენ მე ამა სოფლის ყვავილთა მხოლოდ,
და ახლად ლამპარს აღმინთებდა გულს სიყვარული,
რომლისა სხივნი თვით ეკალთა შეჭმდიდენ ვარდად,
რომლით აღვსილი არა ვჰსცნობდი ჭმუნვისა ცრემლთა,
მეგობართ შორის უზრუნველი დავმღერდი მარად
და სიამითა უმზერდიცა დღეთ მომავალთა!

აწ სად წარვიდნენ ნეტარების წამნი ძვირფასნი,
რომე აჩრდილიც არა დაჰშთა ჩემდა ნუგეშად,
რომ გლახ ჩემს გულსა მოსეულნი ჭმუნვათა დასნი
ესრედა ჰგლეჯენ ულონო მსხვერპლს შეუბრალებლად?
უცებ გრიგალმა უბედობის დამქროლა ესრედ,
რომ ცა, მომფენი ჩემდა ნათლის ჰფარა ღრუბელთ ქვეშ:
სიტკბოს ფიალი წარიტაცეს მის წყეულთა ფრთეთ,
და დამცა უფსკრულს ვაებისას უმწედ, უნუგეშ,
სადაც ოხრვანი, აღმოსულნი გულისა სიღრმით,
არვის ესმოდნენ და ჰქრებოდნენ ზღუდეთა შორის!
სადაცა ჰსწვავდნენ, ვითა ცეცხლი, დაწვთ ცრემლნი დენით,
და მათ არ ჰსწყვეტდა არავისი ხელი ნუგეშის:
სად ვერა ჰსცნობდი ცისკრის ბრწყინვას, ვერც მწუხრის ჟამსა,
სად დღე უნათლო იყო ღამედ, ღამე დ უვარსკვლავ,
და სად სიკვდილსა ვინატრიდი ვით ცის ნუგეშსა,
თუმცა სამარეს შეედრების სადაცა ვიყავ.

მწუხარების დროს ჟამნი მსწრაფლნი ვლიან ნელიად,
და უბედურის სახეზედა ღრმად ჰბეჭდვენ თვის კვალო,
არღა აჰყვავდეს გული ჩემი ორგზის ამ სოფლად,
მახვილი გულით ვერ აჰგლიჯონ შემდეგ სიხარულთ.

ვიყავ უსაგნოდ, უიმედოდ, მაგრამ ოდესმე

გულსა რაღაცა გაელვებით განახარებდა...
ან დავიწყებით. ან შებრალებით წარსულს სიამე
თითქოს ჩემს გულში სურვით ნაცნობს ძველ კვალს ჰპოვებდა;
თითქოს ჰსცდილობდა განზნებვასა გულის სიბნელის
და ვით თვის სადგურს, ჩვეულებრივ მუნ დამკვიდრებას!
მაგრამ მით უფრო გული გრძნობდა ფასს დაკარგულის,
წარსულთა დღეთა იგონებდა რა ნეტარებას.
ესრედ ამშვენებს სიტურფითა ვარდი სამარეს,
ესრედ მშვენიერთ ბაგეთ ზედან იელვებს ღიმი,
თუმცაღა გულში უზომოსა ჰფარავს სიმწარეს:
ესრედ ვარდს დამჰკნარს დაეცემის უდროდ ცის ნამი.
უჩინოდ ჩემთვის მდინარებდნენ თვისითა წესით
დღენი და თვენი, და ვერც ვჰსთვლიდი მე მათსა დენას,
შემაშრნენ ცრემლნი, მაგრამ არ თუ ჰმუნვათ განქარვით,
არ-თუ ვისგანვე მოვისმენდი ნუგეშის ცემას.

არა! წყვიდადსა მას სადგურსა სხივი ნუგეშის
ვერ მოეფინნენ საშვებელად გულსა უბედურს.
ვაი მას, ვინცა ჰრაცხს ნუგეშად, ვით მე მიმაჩნის,
რომ შევეჩვიე მწუხარებას და ვაის სადგურს!
ჰმუნვისა ცეცხლით გულსა დამწვარს აგრილებს ცრემლი.
შემაშრნენ ცრემლნი და ესეცა შვება მომაკლდა.
მაშინ შემექნენ გონება ჩლუნგ და ქვადა გული,
და ან რაც ვიყავ, ან რაც ვარ, ყველა მავიწყდა.
მაგრამ მახსოვს კი, ერთ გზის მესმა ჰიკჰიკი მერცხლის,
და სწორედ ვიტყვი. მრწამდა იგი ხმად მეგობრისა,
იმიერ სოფლით ჩემს ნუგეშად მოვლინებული,
და მის პასუხად მსურდა მეცა თქმა სიმღერისა!
მაგრამ შემზარდა, რა ნაცვლად ხმის განხდა ხრიალი.
და კედელთაცა დაყრუებულთ წარმოსთქვეს ბანი!
ხმა ეს უცნობი იყო ველურ და საზარელი,
გავოცდი, ვჰსდუმენ და ხმა ჩემი მევე ვერ ვსცანი.
მის ჟამით ვიყავ, ვით სამარეს, უხმოდ, უსიტყვოდ,
ვიდრე დასასრულ ვაების ბჭე არა განმიღეს.
პირველად მზის შუქს თვალთ ვერ უძლეს, დავშთი უნათლოდ.
შემდეგ სიამით მიმოვხედე გარეშე არეს: დ
მდინარე იგი, იგივე მთანი, ნიავ მომფენნი,
წალკოტნი, ველნი, უწინდელეებრ აღმწვანდებოდნენ,
იგივე უღრუბლო, უცვალებელ ცა ნათლოვანი,
მხიარულ ყრმანი თამაშობით მოიმღერიდნენ.
გამოვემსწრაფლე სამშობლოსას, სადაც ვგონებდი.
წარსულთა ტანჯვათ, მწუხარებათ დავიწყებასა;
მარამან იყოს წყეულიმცა ესრეთი ბედი:

მშობლის ხვევნის წილ შევხვდი ახალს მუნ ვაებასა!..
იისგან ნუგეშსა მოველოდი, მისი სამარე
თვალით იხილეს და არ დაბრმავდნენ მცისვე ეს თვალინი!
უგუნურადა დავკმზერდი მის საფლავს მდუმარე,
და გლახ გულისა სანუგეშოდ ეერ ვჰპოვე ცრემლინი!
ვისგან და ვისთვის განიხაროს აწ გულმან ჩემმან?
ვისა შევჰბრალდე, რომ ეგებ მით გული განჰგრილდეს?
ღრუბელი ჭმუნვის განმიბნიოს აწ ვისმან ღიმმან?
უდროდ დავბერდი და ცხოვრებით გული როს დაჰსტკბეს?

სიყვარულისა სურვილი მას ვერ დაუთმობს გულს,
მისი სიცოცხლე ვერა დასტკბეს მართლ სიხარულით,
ვინც სოფელს მუხთაღს, საამურის ოცნებით აღვსილს,
უმზერს ვით აწ მე, მიუნდობელ, გამოცდილ თვალით.
ხვალე არღა მრწამს, ვით ღამეში მაცდური სხივი.
ვინ სთქვას: ხვალეცა ვიქნები მე ვით დღეს ბედნიერ?
ვისწავლე ესე, როს განმექრო ბედის ვარსკვლავი,
და აწ თუ განვლის დღე მშვიდობით, მწუხრს პირჯვარს ვიწერ!

მაგრამ ნუგეშად, ჩემდა შვებად, სასიხარულოდ,
ლხენად გულისა, უდროოდა მწარ-დამჰკნარისა,
დაო სასურველ! ამა სოფელს შენ დამშთი მხოლოდ,
და განმისვენე კვეთებათგან ბოროტ მხვედრისა!
მისთვის ვლოცავ ცას, შავნი დღენი ჩემთვის შთომილნი,
არ შეჰსწყდნენ, ვიდრე კვალად ჩემთა თვალით არ გიხილონ
და მაშინ, ოდეს საუკუნოდ მივლულო თვალინი,
მშობლიურ მიწა ხელთა შენთა გულს დამაყარონ.

1835 წ.